

Відповідно до частини 1 ст. 22 КК України кримінальний відповідальності за погрозу вбивством підлягають особи, яким на момент вчинення злочину виповнилося шістнадцять років. Однак, в той же час, згідно з частиною 2 ст. 22 КК України за вчинення умисного вбивства, кримінальна відповідальність передбачена з 14-ти років. З настанням такого ж віку передбачена кримінальна відповідальність за вчинення спеціальних видів погрози та за вчинення злочинів, в яких погроза є способом їх вчинення (наприклад, ст. 187, 189, 345, 350 КК України). Як справедливо з цього приводу зазначає В. В. Шаблистий, таке рішення, мабуть, було керовано тим, що у 14-річному віці суб'єкт здатний усвідомлювати суспільну небезпечність вчинюваних ним дій. Що ж стосується погрози вбивством як самостійного складу злочину, передбаченого ст. 129 КК України, то законодавець, необгрунтовано підвищив (порівняно із вбивством) вік кримінальної відповідальності. Встановлюючи відповідальність з 14-ти років за вбивство, за спеціальні види погрози застосування фізичного насильства законодавець вважає, що дії винного є результатом його інтелектуальної діяльності, а інтелект суб'єкта достатньо розвинений, щоб розуміти суть таких діянь. Водночас, встановивши відповідальність за погрозу вбивством з 16-ти років, він, тим самим, визнав, що інтелект у підлітків у віці від 14-ти до 16-ти років ще недостатньо розвинений, щоб розуміти суть злочину, передбаченого ст. 129 КК України.

Таким чином, очевидно є певна суперечність щодо законодавчого встановлення віку кримінальної відповідальності за вбивство та погрозу вбивством. Виходить так, що неповнолітній у віці від 14 до 16 років має уявлення і усвідомлення про суспільну небезпечність вбивства та спричинення дій, в яких саме погроза є способом їх вчинення, а погрожуючи вбивством не усвідомлює суспільну небезпечність цього діяння (ст. 129 КК України), що є деякою мірою нелогічним. Зниження віку кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого ст. 129 КК України «Погроза вбивством» сприятиме однаковій правовій оцінці злочинних дій, які мають однакову природу.

Одержано 09.04.2019

УДК 343.91

Сергій Анатолійович ЛЕВЕНЕЦЬ,
курсант групи Ф1-303 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Фіалка М. І.

ДО ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНИХ ОЗНАК ОСОБИ – ОРГАНІЗАТОРА ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

На нашу думку, серед всієї строкатої сукупності осіб, які є суб'єктами злочинів, найбільшу суспільну небезпечність має організатор злочинної організації. Аргументацією моєї думки виступає той факт, що метою злочинної організації завжди є вчинення тяжких або ж особливо тяжких злочинів, тобто

загальним об'єктом злочинних посягань виступають життєво важливі інтереси суспільства та держави, уся сукупність соціально корисних відносин/соціальних цінностей. Саме він являє собою найрозумнішого, а тому і найнебезпечнішого представника кримінального світу, виявлення та знешкодження якого повинно мати наслідком крах злочинної організації, а отже і забезпечення безпеки суспільства від злочинних посягань.

За останні роки в Україні простежується спадання в динаміці виявлення та розкриття злочинів, передбачених статтею 255 ККУ (Створення злочинної організації). Кількість осіб, яких виявлено та яким було повідомлено про підозру за вищезазначеною статтею ККУ за 2018 рік становить лише 26,92 % в порівнянні з тими ж показниками 2016 року, що, на нашу думку, недвозначно говорить про проблему виявлення та встановлення злочинців даного типу.

Соціально-демографічні ознаки даного типу злочинців, які можна знайти на офіційному сайті Генеральної прокуратури України, а також їх рольові ознаки у злочинному середовищі характеризують особу лише зовнішньо, не окреслюючи її внутрішнього змісту. Останній розкривається через морально-психологічні якості, які допомагають нам з'ясувати, чому дана особа вчинила злочин і яке її ставлення до скоєного.

Але, враховуючи максимально допустимий обсяг роботи, пропонуємо в повній мірі розглянути моральні ознаки керівника злочинної організації, не звертаючись до її психологічних (інтелектуальних, емоційних і вольових) якостей.

Моральні ознаки особи характеризують її: 1) світогляд; 2) духовність; 3) погляди, переконання; 4) ціннісні орієнтації.

Керівник будь-якого злочинного об'єднання чітко вирізняється негативним або байдужим ставленням до виконання своїх громадських обов'язків, додержання правових норм, вибором незаконних шляхів збагачення, способів та засобів задоволення особистих потреб, егоїзмом, ігноруванням суспільних інтересів.

Їх моральна свідомість значно спотворена, її дефекти мають глибокий характер, переростають у певні, властиві злочинному світу переконання. У них немає почуття відповідальності за свої неправомірні дії, вони не цінують власну честь і гідність, проте з легкістю нехтують гідністю інших, ігнорують громадську думку про свою негідну поведінку, їм не властиві почуття справедливості, твердість волі в дотриманні морального обов'язку.

Особи, яким інкримінують створення злочинних організацій, вступаючи в конфлікт із законом, вважають правове свавілля за буденність, не маючи при цьому жодних сумнівів чи докорів сумління. Усвідомлюючи, що виконання правових норм є необхідним обов'язком, ставлять себе вище за вимоги норм права. Кримінологічні дослідження щоразу підтверджують істотну специфіку правової свідомості злочинців. Особи, котрі вчиняють дані злочини, виявляють явну неповагу до закону, впевнені, що закон можна обійти, порушити в будь-якій ситуації на користь особистим або кланово-груповим інтересам. Вони сподіваються (іноді безпідставно) на власну кримінально-правову безкарність.

У системі їхніх ціннісних орієнтацій на першому місці стоять егоїстичні й корисливі спрямування, вигода, кар'єризм, власний добробут, самолюбство та свавілля.

Одержано 22.04.2019

УДК 343.3/.7(477)

Владислав Дмитрович ЛИМАР,

курсант групи Ф3-203 ХНУВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Олішевський О. В.

ОБМАН ЯК СПОСІБ УЧИНЕННЯ ЗГВАЛТУВАННЯ АБО СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

Згвалтування містить в собі велику суспільну небезпечність. Наслідками його можуть бути тимчасові та тривалі розлади здоров'я, психічні розлади, зараження венеричною хворобою, самогубства, тілесні ушкодження, смерть тощо. А у зв'язку зі змінами законодавства, розробка протидії цій злочинності сьогодні як ніколи актуальна.

Відповідно до ч. 1 ст. 152 КК, згвалтування – це вчинення дій сексуального характеру, пов'язаних із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи. Про способи вчинення згвалтування, на відміну від старої редакції даної норми, тут мова не йде. Проте, саме застосування фізичного насильства, погрози його застосуванням, обману, як і використання безпорадного стану, вказують на відсутність добровільної згоди потерпілої особи на сексуальне проникнення як обов'язкової ознаки об'єктивної сторони згвалтування. Тому метою даних тез доповіді є спроба визначити обман як спосіб вчинення гвалтування або сексуального насильства.

У словниках обман визначають як:

- 1) неправдиві слова, вчинки, дії і т. ін.;
- 2) невідповідність істині; те, чого немає насправді; брехня;
- 3) будь-яке висловлювання, що не відповідає реальності;
- 4) приховування правди;
- 5) хибне сприйняття дійсності, зумовлене неправильним, викривленим відображенням її органами чуття.

Проте, не будь-який обман може розглядатися як спосіб згвалтування. Наприклад, невиконання обіцянки одружитися після статевих зносин не може визнаватися згвалтуванням. В даній статті КК України обман забезпечує дії сексуального характеру поза волею потерпілої особи.

Таким чином, обман, як спосіб вчинення гвалтування або сексуального насильства, – це повідомлення неправдивої інформації, або приховування правди, чи вчинення неправдивих дій, що може проявитися, наприклад, в таких